

Súd: Okresný súd Považská Bystrica
Spisová značka: 6C/58/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3721202854
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 04. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dagmar Mišúnová
ECLI: ECLI:SK:OSPB:2022:3721202854.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Považská Bystrica v spore žalobkyne A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, D. – E. F., zastúpenej Mgr. Elenou Kavackou, advokátkou so sídlom Palisády 36, Bratislava, proti žalovaným 1/ G. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, 2/ I. D., nar. XX.XX.XXXX, bytom H. XXX, obaja zastúpení Mgr. Tomášom Vavrom, advokátom so sídlom Konventná 626/9, Bratislava, 3/ Union poisťovňa, a.s. so sídlom Karadžičova 10, Bratislava, IČO: 31 322 051, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

rozhodol:

I. Žalovaní 1/, 2/, 3/ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 13.000,00 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku, tak, že žalovaní 1/,2/ sú povinní plniť spoločne a nerozdielne, pričom plnením jedného zo žalovaných 1/ - 3/ zaniká povinnosť ostatných žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia.

II. Vo zvyšnej časti súd žalobu z a m i e t a.

III. Žalobkyňa m á voči žalovaným 1/, 2/, 3/ n á r o k na náhradu trov konania z priznanej sumy v rozsahu 100 %, ktorú náhradu trov konania sú žalovaní 1/, 2/ povinní plniť spoločne a nerozdielne, pričom plnením jedného zo žalovaných 1/ - 3/ zaniká povinnosť ostatných žalovaných v rozsahu poskytnutého plnenia, a to do 3 dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré po právoplatnosti tohto rozsudku vydá súdny úradník.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobkyňa sa podanou žalobou voči žalovaným 1/, 2/, 3/ domáhala náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,00 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z dlžnej sumy od 08.10.2020 do zaplatenia, pričom žiadala, aby súd žalovaných 1/, 2/, 3/ zaviazal spoločne a nerozdielne. V žalobe uviedla, že dňa 15.10.2018 asi o 5:40 hodine došlo v Považskej Bystrici k dopravnej nehode, ktorú zavinil žalovaný 1/ ako vodič osobného motorového vozidla a ktorý bol trestným rozkazom vydaným Okresným súdom Považská Bystrica dňa 21.07.2020 sp.zn. 12T/49/2020 – 506 v spojení s opravným uznesením zo dňa 23.07.2020 sp.zn. 12T/49/2020 – 507, právoplatným a vykonateľným dňa 19.08.2020, uznaný vinným, že dňa 15. októbra 2018 asi o 5:40 hod. v Považskej Bystrici, riadil osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia Combi, ev. č. B. XXX J., po miestnej komunikácii ulice Okružnej, smerom od kostola k železničnej stanici, kde v rovnom úseku cesty, jazdiac v pravom jazdnom pruhu dvojprúdovej cesty, v dôsledku vedenia vozidla v čase, keď jeho schopnosť viesť vozidlo bola znížená únavou, počas jazdy zaspal, jazdiac rýchlosťou 56 km/h +- 10 % prešiel s vozidlom na krajnicu po pravej strane cesty v smere jeho jazdy, kde pravým predným kolesom zachytil obrubník cesty a následne bez predchádzajúceho brzdenia narazil prednou časťou vozidla do zadnej časti bicykla zn. ENGINE, cyklistky K. I., jazdiacej pri pravom okraji vozovky v smere jazdy vozidla, a vzápätí po prejení asi 18 metrov narazil prednou časťou vozidla ešte do zadnej časti bicykla zn. SYSTEM, cyklistu L. D., jazdiaceho

rovnako pri pravom okraji vozovky v smere jazdy vozidla, pričom cyklistka K. I. pri dopravnej nehode utrpela zlyhanie centrálnych, riadiacich, regulačných a integrujúcich funkcií mozgu pri zlomenine skeletu lebky so zmliaždením mozgu a krvácaním pod obaly mozgu, ktoré utrpela spolu s ďalšími poraneniami hrudníka a končatín, pričom na následky týchto zranení dňa 01.11.2018 o 19:50 hod. v NsP Považská Bystrica zomrela, a cyklista L. D. pri dopravnej nehode utrpel zlomeninu klenby lebečnej, krvácanie nad a pod tvrdú blanu mozgu, otras mozgu I. stupňa, teda poškodenie dôležitého orgánu, početné odreniny v záhlaví, pomliaždenie driekovej oblasti, pomliaždenie oblasti lakťa, odreniny lýtok a oblasti vonkajšieho členka, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a práceneschopnosť s obmedzením v obvyklom spôsobe života od 15.10.2018 v trvaní najviac 41 dní, spočívajúcom v hospitalizácii, v bolestivosti zranení, v dodržiavaní kľudového režimu a v obmedzení pohyblivosti. Porušil tým ustanovenia § 4 ods. 2 písm. f/ zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v znení neskorších zmien a doplnkov, a teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák., prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák., a za to bol odsúdený na trest domáceho väzenia v trvaní 30 mesiacov, bol mu uložený trest zákazu činnosti viesť všetky motorové vozidlá na dobu 5 rokov. Žalobkyňa je dcérou K. I., ktorá na následky zranení, ktoré utrpela pri dopravnej nehode zomrela. Vyššie uvedeným trestným rozkazom v spojení s opravným uznesením bola žalovanému 1/ uložená povinnosť nahradiť žalobkyni škodu vo výške 3.641,63 eur. So zvyškom nároku bola žalobkyňa odkázaná na civilný proces. V čase dopravnej nehody bolo osobné motorové vozidlo, ktorým žalovaný 1/ spôsobil dopravnú nehodu, povinne zmluvne poistené podľa zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla u žalovaného 3/, č. poistnej zmluvy: 74009249. Žalobkyňa bola jedinou dcérou jej tragicky zomrelej matky. Matka žalobkyne zomrela len vo veku 67 rokov, a to v čase, keď bola stále vitálna a aktívna. Nehoda ju zastihla, keď išla do práce. Upratovala v japonskej firme FUSO Industries Slovakia s.r.o. so sídlom v Považskej Bystrici. Deti žalobkyne mali v tom čase 21 rokov syn, 9 a 8 rokov dcéry. Žalobkyňa sa spolu s jej deťmi stretávala s tragicky zomrelou babkou každé 2 týždne. Často spolu telefonovali. Na všetky narodeninové sviatky babka chodila do Bratislavy za vnúčatami a aj vždy zostala na niekoľko dní u žalobkyne. Keď boli deti choré, matka žalobkyne čerpana v práci dovolenku, aby žalobkyni pomohla so starostlivosťou o deti, lebo žalobkyňa chodila do práce. Žalobkyňa je rozvedená, žije sama a v čase smrti matky sa starala o tri nezaopatrené deti. Každé druhé Vianoce trávila matka žalobkyne v domácnosti žalobkyne, lebo matka striedavo trávila Vianoce u žalobkyne a u svojho syna. Cez veľkonočné sviatky, ak ich netrúvili spoločne, vždy sa u babky zastavili. Žalobkyňa pracovne často cestuje a vždy keď mala cestu okolo Považskej Bystrice, zastavila sa u svojej matky. Keď matka žalobkyne prerábala byt v r. 2006, žalobkyňa jej pomáhala, spolu boli autom nakupovať materiál, zariadenie v Poľsku, v Žiline. Kupovala matke veci do kuchyne, keď potrebovala alebo keď jej chcela urobiť radosť. Keď žalobkyňa bola po materskej dovolenke v r. 2012 – 2013 nejaký čas nezamestnaná, matka jej požičala finančné prostriedky. Vyrovnali sa po tom, ako si žalobkyňa našla prácu. Aj bicykel, na ktorom v osudný deň išla do práce, jej kúpila žalobkyňa spolu s bratom a keď jej ho odovzdávali, pripojili k nemu pozdrav s fotkami vnúčat. Matka žalobkyni veľmi pomáhala. Cez každé letné prázdniny boli jej deti u babky 2 -3 týždne. Spoločne trávili aj dovolenky. Dvakrát boli v Chorvátsku, keď ešte žalobkyňa nemala dcéry. Jeden rok boli na zimnej dovolenke na lyžovačke v Lazoch pod Makytou, kde sa dcéry žalobkyne učili lyžovať. Veľa spoločných chvíľ počas prázdnin trávili na chalupe vo Vrútkach, ktorú mala žalobkyňa po svojich prastarých rodičoch. V záhrade oberali ovocie, varili pre deti višňový lekvár, nakladali uhorky, zavárali zeleninu, sušili bylinky, ktoré aj s deťmi nazbierali a babka ich vnúčatá učila spoznávať. Matka žalobkyne bola hubárka, žalobkyňa ju brávala na huby do M. G.. V roku 2018 plánovali spoločnú letnú dovolenku v Chorvátsku na nasledujúci rok, ktorá sa žiaľ neuskutočnila. Žalobkyňa následkom dopravnej nehody stratila svoju milujúcu a milovanú matku, s ktorou mali pevné citové väzby, veľmi blízky vzťah, ktorý intenzívne žili, spoločne zdieľali. Nebol to len vzťah matky a dospelaj samostatnej dcéry, ale spätosť žitia medzi tromi generáciami rodiny – starej matky, dcéry (žalobkyne), vnúčat (deti žalobkyne). Rodinný život zahŕňa sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy medzi inými blízkymi osobami bez ohľadu na to, či spolu trvalo žijú. Pre žalobkyňu bola strata matky šokom, traumatizujúcou udalosťou a jej následky ťažko prijíma i dnes. Smrť ju silne emočne zasiahla. Prežala väzby s jej matkou neočakávaným, tragickým a traumatizujúcim spôsobom, ktorý znamenal definitívny zánik jej rodinného vzťahu s matkou, a to udalosťou mimo nich. Žalobkyňa v okamihu prišla o materinskú lásku, pozornosť, pochopenie, o oporu v živote, o radosť zo spoločného prežívania a táto strata je pre žalobkyňu nenahraditeľná. Doteraz pociťuje smútok a úzkosť. Ďalej uviedla, že

žalobkyňa je aktívne vecne legitimovaná na podanie žaloby podľa § 11 (ochrana súkromia) v spojení s § 13 (primerané zadosťučinenie, náhrada nemajetkovej ujmy) Občianskeho zákonníka. Žalovaný 1/ je pasívne vecne legitimovaný z titulu neoprávneného zásahu do práva na ochranu osobnosti, práva na súkromný a rodinný život. Zodpovednosť žalovaného 1/ podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka vychádza z prezumpcie zavinenia. Protiprávnym konaním žalovaného 1/ prišla o život matka žalobkyne, čím došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobkyne. Medzi protiprávnym konaním žalovaného 1/ a zásahom do osobnostných práv žalobkyne je priama príčinná súvislosť. Splnenie predpokladov zodpovednosti žalovaného 1/ stanovených v § 13 ods. 2, 3 Občianskeho zákonníka je preukázaná právoplatným odsudzujúcim trestným rozkazom. Žalovaný 2/ je pasívne vecne legitimovaný podľa § 427 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Ide o objektívnu zodpovednosť prevádzateľa, majiteľa predmetného motorového vozidla. Žalovaný 3/ je pasívne vecne legitimovaný podľa § 4 ods. 1 a 2 písm. a), § 15 ods. 1 zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla. Žalovaný 1/ sa ku dňu spisania žalobného návrhu žalobkyňi osobne neospravedlnil, neprejavil žiaden súcit ani snahu akýmkoľvek spôsobom poskytnúť satisfakciu. Okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo sú len na strane žalovaného 1/ ako pôvodcu zásahu. Matka žalovanej žiadnym spôsobom nedala príčinu k dopravnej nehode, čo je zrejmé zo znaleckého posudku zabezpečeného v priebehu vyšetrovania. Príčinou vzniku dopravnej nehody bola konštatovaná nesprávna technika jazdy žalovaného 1/ (str. 22 Znalecký posudok č. 76/2018 zo dňa 29.11.2018 znalca: Ing. Marcel Janco, - znalec v odbore Doprava cestná). Žalovanému 1/ ako vodičovi vozidla nebola vytvorená prekážka náhla, nakoľko pri správnej technike jazdy by vodič zastavil do miesta, resp. odvrátil dopravnú nehodu (str. 23 znalecký posudok č. 76/2018). Žalovaný nebrzdil resp. nereagoval pred miestom zrážky (str. 23 znalecký posudok č. 76/2018). Nižšia rýchlosť by mohla mať vplyv na možné následky (možný menší rozsah zranení oboch cyklistov (str. 24 znalecký posudok č. 76/2018). Technika jazdy oboch cyklistov (jednou bola matka žalobkyne) nebolo v rozpore s pravidlami cestnej premávky a nespôsobila kolíznu situáciu (str. 23 znalecký posudok č. 76/2018). Podľa znalca Doc. MUDr. Vladimíra Donátha, PhD, pre odbor zdravotníctvo a odvetvie neurológia, u žalovaného 1/ došlo k mikrosprávku (znalecký posudok č. 06/2019 zo dňa 17.12.2019 str. 19, časť III. Záver, odpoveď na otázku č. 3). Matka žalobkyne zomrela v priamej príčinnej a časovej súvislosti s poraneniami, ktoré utrpela ako bicyklistka pri zrážke s osobným motorovým vozidlom (str. 19, bod 4, znalecký posudok č. 130/2018 zo dňa 07.12.2018 znalcov: K. K. I., B., K. N. O., PhD.). Žalobkyňa sa pokúsila o mimosúdne riešenie veci s každým zo žalovaných 1/, 2/, 3/, no jej snaha bola bezvýsledná. Solidarita žalovaných je daná tým, že žalobkyňa si môže uplatniť nárok proti ktorémukoľvek zo subjektov, teda voči vodičovi alebo voči prevádzateľovi (majiteľovi) vozidla alebo voči poisťovní, v ktorej bolo osobné motorové vozidlo poistené z titulu povinného zmluvného poistenia za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla alebo aj voči všetkým trom subjektom súčasne. Plnenie v takomto prípade má osobitnú povahu a môže byť poškodenému poskytnutí len raz a len jedným zo subjektov.

2. Na preukázanie svojich tvrdení k žalobe pripojila: Rodný list žalobkyne, Potvrdenie spoločnosti FUSO Industries Slovakia s.r.o. zo dňa 19.10.2020, Potvrdenia o návšteve školy, Predžalobné výzvy adresované žalovanému 1/ a 2/ vrátane doručeníek, e-mailovú komunikáciu so žalovaným 3/, Výpis - Hľadanie poisťovateľa podľa EČV, Výzvu na zaplatenie.

3. Žalovaný 1/ nesúhlasil s výškou žalobkyňou požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy, považoval za neprimeranú a žiadal túto znížiť na sumu 3.000,- Eur. Uviedol, že platná právna úprava neustanovuje výšku nemajetkovej ujmy a určuje ju súd, avšak z hľadiska právnej istoty súdne rozhodnutia nemôžu byť „prekvapivé“ a priznaná výška má byť pre povinnú stranu predvídateľná. Pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy je rozhodujúca závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Výška nemajetkovej ujmy by mala vychádzať z detailného dokazovania vzťahov medzi príbuznými a zomrelými, pričom by sa mala skúmať najmä intenzita ich vzťahu (či napr. žijú v spoločnej domácnosti, dennodenná starostlivosť, atď.), vek zomrelých a pozostalých, existenčná sebestačnosť pozostalých, finančná nezávislosť a pod. Na posúdenie zásahu do osobnostných práv žalobkyne je nevyhnutné posúdiť uvedené kritéria. Žalovaný 1/ je toho názoru, že uplatnená výška nemajetkovej ujmy je neprimeraná a pre neho likvidačná, pričom výrazne prekračuje súdmi priznávané náhrady v obdobných prípadoch. Pri stanovení peňažného zadosťučinenia platí v európskom deliktuálnom práve zásada, že v prípade objektívne podobných ujmy, by sa mali priznávať porovnateľné sumy, keďže priznanie diametrálne odlišného odškodnenia v skutkovo a právne podobných prípadoch je nielen prejavom sudcovskej svojvôle, ale i porušením práva poškodeného (príp. škodcu) na spravodlivý súdny proces. Poukázal na skutočnosť, že pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy by mali byť taktiež zohľadnené

aj okolnosti na strane žalovaného 1/ ako osoby zodpovednej, napr. postoj, vplyv udalostí do jeho duševnej sféry aj vzhľadom na jeho vek, majetkové pomery a miera zavinenia. Uviedol, že vyjadril ľútosť ihneď pri šetrení dopravnej nehody, zaplatil náhradu škody v zmysle Trestného rozkazu a dohodol sa s právnou zástupkyňou žalobkyne, ospravedlnil sa pozostalým prostredníctvom predchádzajúceho právneho zástupcu a iné. Vzniknutá situácia u žalovaného 1/ zanechala hlbokú psychickú doživotnú stopu, z ktorej sa doposiaľ nespamätal. Uviedol, že medzičasom sa mu narodila dcéra, o ktorej výživu sa spolu s manželkou spoločne stará. Žijú v jednej domácnosti s rodičmi manželky, kde v rámci možností prispievajú na chod domácnosti. Manželka je momentálne na materskej dovolenke, a preto okrem sociálnych dávok nemá iný príjem. Nemá rodičov, ktorým by situácia dovoľovala financovať mu jeho náklady na život, ba naopak, v značnej miere sa podieľa na splácaní úveru na domácnosť jeho rodičov a maloletej sestry. Čo sa týka miery zavinenia, uviedol, že k dopravnej nehode nedošlo v dôsledku úmyselného konania, ale v dôsledku mikrosprávku, teda nedbanlivosti. Nestotožňuje sa s názorom žalobkyne, že sa jej doposiaľ neospravedlnil, neprejavil žiaden súcit ani snahu akýmkoľvek spôsobom poskytnúť satisfakciu, nakoľko ľútosť vyjadril ihneď pri šetrení dopravnej nehody, ako vyplýva aj zo zápisnice spísanej na oddelení policajného zboru. Mal záujem osobne sa zúčastniť pohrebu matky žalobkyne, kde by pozostalej rodine mohol osobne prejavíť sústrasť, no na odporúčanie jeho bývalého právneho zástupcu, aby takýto jeho počin nebol chápaný ako provokácia, z tohto zámeru ustúpil. Akonáhle mu to finančná situácia dovolila, uhradil žalobkyňi náhradu škody. Prostredníctvom právneho zástupcu sa v trestnom konaní ospravedlnil. V súčinnosti so žalovaným 3/ ponúkl žalobkyňi v rámci mimosúdneho urovnania sporu náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 3.000,00 eur. Žalobkyňa však takýto návrh odmietla. Pokus zo strany žalobkyne o mimosúdne riešenie veci bolo len formou predžalobnej výzvy, v ktorej požadovala zaplataenie sumy vo výške 18.400,00 eur, čo je pre žalovaného 1/ neprímerane vysoký nárok. Žalovaný 1/ opakovane vyjadril ľútosť nad tým, čo sa stalo, nesmierne ho to mrzí. Žalovaný 1/ zároveň poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorých povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Žalovaný 1/ namietal spôsob úhrady nemajetkovej ujmy plniť spoločne a nerozdielne so žalovanými 2/ a 3/. K vyjadreniu pripojil rodný list jeho dcéry.

4. Žalovaný 2/ sa k žalobe písomne nevyjadril.

5. Žalovaný 3/ nesúhlasil s uplatnenou výškou náhrady nemajetkovej ujmy, nakoľko mal za to, že je neprímeraná. Platná právna úprava neustanovuje výšku nemajetkovej ujmy a určuje ju súd, avšak z hľadiska právnej istoty súdne rozhodnutia nemôžu byť „prekvapivé“ a priznaná výška má byť pre povinnú stranu predvídateľná. Výška priznanej nemajetkovej ujmy musí byť primeraná, pričom rozhodujúca je závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Výška nemajetkovej ujmy by mala vychádzať z detailného dokazovania vzťahov medzi príbuznými a zomrelými, pričom by sa mala skúmať najmä intenzita ich vzťahu, vek zomrelých a pozostalých, existenčná závislosť na zomrelých a pod. Na posúdenie zásahu do osobnostných práv žalobkyne je nevyhnutné posúdiť uvedené kritéria (intenzita vzťahu medzi žalobkyňou a nebohou, hmotná a iná závislosť medzi nimi a pod.). Žalovaný 3/ žiadal, aby súd pri rozhodovaní o výške náhrady nemajetkovej ujmy prihliadal aj na rozpätie súm, ktoré súdy Slovenskej republiky priznávajú v obdobných prípadoch. Poukázal na skutočnosť, že so žalobkyňou sa pokúšal po doručení predžalobnej výzvy dohodnúť na mimosúdnom urovaní sporu, a to tak, že jej ponúkol náhradu nemajetkovej ujmy v sume 3.000,00 eur. Žalobkyňa však s týmto návrhom nesúhlasila. Žalovaný 3/ zároveň poukázal na viaceré rozhodnutia Najvyššieho súdu SR, v zmysle ktorých povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania. Žalovaný 3/ namietal spôsob úhrady nemajetkovej ujmy plniť spoločne a nerozdielne so žalovanými 1/ a 2/.

6. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 1/ uviedla, že pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy sú rozhodujúce iba dve kritéria taxatívne stanovené v § 13 ods. 3 OZ a to závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity a trvania, tým vyššia by mala byť aj čiastka peňažného zadosťučinenia) a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo (okolnosti na strane pôvodcu zásahu ale aj na strane postihnutej osoby). Okolnosťami, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo, nie sú ani postoj pôvodcu zásahu, ani dopad na jeho duševnú sféru, ani jeho finančné, majetkové a sociálne pomery. Miera zavinenia žalovaného 1/ bola v trestnom konaní preukázaná. Závažnosť nemajetkovej ujmy ako aj okolnosti, za ktorých k

neoprávnenému zásahu došlo, sú podrobne uvedené v žalobe a budú preukázané výpoveďou žalobkyne a rozhodnutím v trestnom konaní. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy poukázala na zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 381/2001 Z.z. (ďalej len „ZoPZP“), ktorý v § 7 stanovuje minimálny limit poistného plnenia z jednej škodovej udalosti. V čase tragického úmrtia matky žalobkyne bol tento limit pri škode na zdraví a nákladoch pri usmrtení minimálne 5.000.000,00 eur bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených. K pomernému zníženiu limitu poistného plnenia dochádza až v prípade, ak súčet nárokov viacerých poškodených presahuje limit poistného plnenia dohodnutého v poistnej zmluve. Aktuálne je minimálny zákonný limit poistného plnenia vo výške 5.240.000,00 eur. Ak právna úprava takouto minimálnou sumou kompenzuje „hodnotu straty ľudského života“, je nepochybné, že žalobkyňou uplatnený nárok nie je „prekvapivý“ svojou výškou a ani neprimeraný. Relevantný limit poistného plnenia, ktorý dohodol žalovaný 3/ so žalovaným 2/, je v presnej výške uvedený v poistnej zmluve. Konštatovania žalovaného 1/, že sa nestotožňuje s tvrdením žalobkyne, že sa jej do dnešného dňa neospravedlnil, že neprejavil žiaden súcit ani snahu akýmkoľvek spôsobom poskytnúť satisfakciu, nevyvracia to, že sa osobne do dnešného dňa žalobkyni neospravedlnil. Hoci výška žalobkyňou uplatnenej nemajetkovej ujmy bola žalovanému 1/ známa už v trestnom konaní, žalovaný 1/ neprejavil žiaden záujem o jej vysporiadanie. Jeho tvrdenia o inom správaní sú zavádzajúce a subjektívny pocit o neprimerane vysokom nároku žalobkyne je pre toto konanie irelevantný. Žiadna finančná čiastka nedokáže žalobkyni vrátiť späť jej milovanú mamu ani vyplniť prázdne miesto, ktoré nečakane vzniklo nedbalostným konaním žalovaného 1/. Úrok z omeškania si žalobkyňa uplatnila zákonným spôsobom. Nemajetková ujma ako škoda je peňažným záväzkom, na ktorého plnenie žalobkyňa vyzvala aj žalovaného 1/ predžalobnou výzvou zo dňa 02.10.2020, hoci výška nemajetkovej ujmy bola žalovanému 1/ známa z trestného konania. Skutočnosť, že žalovaný 1/ uvádza, že v súčinnosti so žalovaným 3/ ponúkli v záujme mimosúdneho vyrovnania zaplatare nemajetkovej ujmy 3.000,00 eur preukazuje, že nemajetková ujma je aj pre neho peňažným záväzkom vzniknutým z titulu ujmy (škody) žalobkyne následkom tragického úmrtia jej matky, nie vzniknutej až priznaním nemajetkovej ujmy zo strany súdu. Právo na zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy má, na rozdiel od iných prostriedkov ochrany osobnosti, výrazný majetkový charakter. Ide o peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v podobe sankcie. Je to peňažný reparačný nárok, ktorého základom je nemajetková rovina, tak isto ako pri iných obdobných právach na peňažnú satisfakciu ako napr. bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia.

7. Žalobkyňa vo svojom vyjadrení k vyjadreniu žalovaného 3/ rovnako uviedla, že zo súdnej praxe priznáva oveľa vyššie náhrady nemajetkovej ujmy. Čo sa týka vyjadrenia žalovaného 3/, že výška nemajetkovej ujmy by mala vychádzať z detailného dokazovania vzťahov medzi príbuznými a zomrelými, o.i. by mala skúmať existenčnú závislosť na zomrelých, žalobkyňa uviedla, že nemožno opomenúť, že existenčná závislosť pozostalého na zomrelom je osobitne kompenzovaná štátnymi peňažnými dávkami, ktoré riešia finančnú situáciu pozostalých. Uplatňovaná náhrada nemajetkovej ujmy túto funkciu nemá. Pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy nemožno opomenúť zákon o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla č. 381/2001 Z.z. (ďalej len „ZoPZP“), ktorý v § 7 stanovuje minimálny limit poistného plnenia z jednej škodovej udalosti. V čase tragického úmrtia matky žalobkyne bol tento limit pri škode na zdraví a nákladoch pri usmrtení minimálne 5.000.000,00 eur bez ohľadu na počet zranených alebo usmrtených. K pomernému zníženiu limitu poistného plnenia dochádza až v prípade, ak súčet nárokov viacerých poškodených presahuje limit poistného plnenia dohodnutého v poistnej zmluve. Aktuálne je minimálny zákonný limit poistného plnenia vo výške 5.240.000,00 eur. Ak právna úprava takouto minimálnou sumou kompenzuje „hodnotu straty ľudského života“, je nepochybné, že žalobkyňou uplatnený nárok nie je „prekvapivý“ svojou výškou a ani neprimeraný. Relevantný limit poistného plnenia, ktorý dohodol žalovaný 3/ so žalovaným 2/, je v presnej výške uvedený v poistnej zmluve. Ak žalovaný 3/ považuje za primeranú náhradu sumu 3.000,00 eur, mohol aspoň túto sumu zaplatiť žalobkyni aj bez podmienky, aby sa vzdala ňou uplatnenej vyššej sumy nemajetkovej ujmy. Podľa vyjadrenia žalovaného 3/ nemá žalobkyňa nárok na zaplatare úrokov z omeškania, lebo povinnosť zaplatare náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká až na základe súdneho rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia, až uplynutím takto určenej lehoty by sa mal dlžník dostať do omeškania. Žalobkyňa s týmto názorom nesúhlasí. Úrok z omeškania si žalobkyňa uplatnila zákonným spôsobom. Nemajetková ujma ako škoda je peňažným záväzkom, ktorý si žalobkyňa uplatnila už v trestnom konaní a na ktorého plnenie žalobkyňa vyzvala aj žalovaného 3/ výzvou zo dňa 02.10.2020. Skutočnosť, že žalovaný 3/ uvádza, že ponúkol v záujme mimosúdneho vyrovnania zaplatare nemajetkovej ujmy 3.000,00 eur preukazuje, že nemajetková ujma je aj pre neho peňažným záväzkom vzniknutým z titulu ujmy (škody) žalobkyne následkom tragického úmrtia jej matky,

nie vzniknutým až priznaním nemajetkovej ujmy zo strany súdu. Žalobkyňa žalovanému 3/ na jeho výzvu predložila odôvodnenie nemajetkovej ujmy ako aj súvisiace dôkazy e-mailom zo dňa 22.10.2020. Právo na zadosťučinenie vo forme náhrady nemajetkovej ujmy má, na rozdiel od iných prostriedkov ochrany osobnosti, výrazný majetkový charakter. Ide o peňažnú náhradu nemajetkovej ujmy v podobe sankcie. Je to peňažný reparačný nárok, ktorého základom je nemajetková rovina, tak isto ako pri iných obdobných právach na peňažnú satisfakciu ako napr. bolestné, sťaženie spoločenského uplatnenia.

8. Žalovaný 1/ sa na pojednávaní úprimne ospravedlnil žalobkyni za túto nepríjemnú situáciu. Uviedol, že má podobný vzťah so svojou babkou a veľmi ho mrzí, že práve jeho pričinením prišli o babku.

9. Žalobkyňa, matka nebohej K. I. ,na pojednávaní vypovedala, že sa jej veľmi ťažko rozpráva o týchto skutočnostiach. Nevie sa ubrániť slzám, keď o tom rozpráva. Mama bola pre ňu najbližší človek. Zostala sama s deťmi, bola jej neskutočnou oporou, a to aj pre deti. Vzájomne si pomáhali. Neskutočne je jej ľúto, že bola ukrátená o roky s ňou a taktiež aj deti, najmä mladšie. Starší syn si babku užil až do vysokoškolského štúdia, avšak mladšie dievčatá si ju ako vnúčatá nemohli takto užiť. Musela byť vždy prísna, keďže deti vychováva sama a babka bola tá, ktorá ich v dobrom rozmaznávala. Vždy jej pomáhala aj keď bola pracovne vyťažena. Bola jej vždy pomocou na blízku. Žalobkyňa žije v Bratislave a ona žila v Považskej Bystrici. Tiež jej veľmi pomohla, keď počas štúdia na vysokej škole otehotnela. Obaja s otcom dieťaťa boli študenti. Nemali vlastný byt, žili s mamou. Manžel potom pracoval v zahraničí. Neskôr, keď si našli vlastný byt, bývali blízko nej a syn v podstate vyrastal s babkou. V tom čase, keď otehotnela na vysokej škole sa aj zintenzívnil ich spoločný čas. Babka sa veľmi tešila na vnúčatá. Bola na mamu veľmi naviazaná, striedali sa so starostlivosťou o syna, ona k nemu aj v noci vstávala, tiež keď žalobkyňa bola v práci, tak jej pomáhala. Bola v podstate pre neho náhradnou mamou. Keď mal L. 2 roky, presťahovali sa s manželom kvôli práci do Bratislavy, splácali úver. Syn však celé prázdniny trávil u babky. Ona sa neskutočne tešila z vnúčat. Cítila sa potrebná, vždy hovorila, že ten vzťah je iný ako s vlastnými deťmi, že tam bola prísnejšia, vnúčatá si rozmaznávala. Neskôr keď sa rozviedla, mama jej bola neskutočnou oporou napriek tomu, že mala rada aj jej bývalého manžela. Vždy jej bola oporou. Vždy stála pri nej. Po tejto udalosti môže povedať, že bez ohľadu na to, či by jej pomáhala alebo nie, neskutočne jej mama chýba ako taká. Mamu navštevovali v Považskej Bystrici, žila v 2-izbovom byte, I izbu vyhradila čisto pre nich. Povedala, že tam uprace, ale nič nebude presúvať, lebo to je ich izba. Vždy, keď k nej prišli, mali dvere otvorené. Robili spolu bežné veci, ktoré by však bez nej nezažili. Varili, zavárili džem, piekli, chodili do lesa. Mama bola veľká hubárka, učila deti zbierať huby. Chodili na bicykli. V najmladšej dcére sa babka najviac videla a keď dcéra vidí babkinu fotku, vždy sa rozplače. Byt po mame predali, avšak žalobkyňa mala veľký problém pretriediť a vypratať veci po mame, nebola toho schopná. Určité veci zbalila po nej do krabíc, nakoľko si myslí, že sa k nim ešte vráti. Hrobové miesto si mama vybavila sama. Už predtým tam chodievala zapaľovať sviečky. Je to miesto blízko bratovej záhrady, hovorila, aby ju tam pochovali, že ju nebudú mať ani ďaleko, že to nebude do kopca. Žalobkyňa sa na ňu vtedy hnevávala, prečo takto rozmýšľa a až teraz si uvedomila, aká bola šikovná a múdra, že mala pravdu. Mama pracovala aj na dôchodku. Ona si nevedela oddýchnuť, stále pracovala, 3x do týždňa chodila do práce na bicykli. Teraz si uvedomila, že ona pracovala preto, aby mala kontakt s ľuďmi. Hovorila, že susedy len sedia na lavičke a hovoria o chorobách. Ona mala veľmi rada prácu. Pracovala v japonskej firme, mala tam aj blízky vzťah s pani, čo robila s financiami, často ju spomínala. Našli u mamy aj japonský slovník. V podstate prácou žila. V práci často hovorila, že sa neskutočne teší na našu návštevu, čo nám navarí a nakoniec sa jej práca stala osudnou. Žalobkyňa aj zvažovala presťahovať sa po rozvode z Bratislavy späť do Považskej Bystrice, avšak syn mal v Bratislave už vytvorené svoje zázemie, navštevoval anglické gymnázium, mal tam aj športové aktivity, avšak aj napriek tomu stále chodili do Považskej Bystrice. Taktiež mama vedela spoje a hocikedy ich prekvapila v Bratislave. Mrzí ju, že už jej nemohla to, čo pre nich urobila, vrátiť. Do Považskej Bystrice za mamou chodili každé 2 týždne. Ak mal syn zápasy, tak určite minimálne raz za mesiac. S mamou trávili dovolenky v Chorvátsku, tiež chodievali do Štúrova na kúpalisko. Syn hrával futbal v klub ŠKP Dúbravka, ak aj on nemohol ísť, išli za babkou aj bez neho. Mama bola v podstate súčasťou ich rodiny, neoddeľovali to, že žalobkyňa má svoju rodinu a ona má svoj život. Čo sa týka ich spoločných budúcich plánov, babka vždy hovorila o tom, aby len syn žalobkyne skončil vysokú školu riadne, aby sa dožila promócií. Zväčša plánovali spoločné prázdniny, ako ich budú tráviť. Čas plánovali tráviť tak, ako do udalosti. Keď jej žalobkyňa spomenula, že keď zostarne a nebude sa vedieť o seba postarať, že sa presťahuje k nim do Bratislavy, toto si nechcela pripustiť. Čo sa týka finančnej odkázanosti na jej mama, po materskej dovolenke po najmladšej dcére mala žalobkyňa určité finančné problémy. Keďže nastúpila do práce, kde nastala reštrukturalizácia, zostala nezamestnaná. A keď minula úspory, tak jej mama pomáhala, poslala jej nejaké peniaze. Žalobkyňa sa za to hanbila,

ale hneď ako získala finančné prostriedky, vrátila jej ich. Neskôr, keď sa jej už darilo v kariére, tak od nej financie nepotrebovala. Skôr ju hnevalo, že im vedela na narodeniny dať 100,00 eur, čudovala sa, že ešte si dokáže ušetriť, sebe nedopriala. Tiež už keď bola v nemocnici, našla žltý papierik, kde mala číslo účtu na L., posielala mu peniaze ako vysokoškolákovi. Hnevala sa na to a tento papierik ukázala synovi z nostalgie.

10. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne, oboznámením sa s rodným listom žalobkyne, potvrdením spoločnosti FUSO Industries Slovakia s.r.o., potvrdeniami o návšteve školy, predžalobnými výzvami adresovanými žalovanému 1/ a 2/ vrátane doručeníek, e-mailovou komunikáciou so žalovaným 3/, výpisom - Hľadanie poisťovateľa podľa EČV, výzvou na zaplatenie, Rodným listom dcéry žalovaného 1/, fotografiami, oboznámením spisu Okresného súdu Považská Bystrica sp. zn. 12T 49/2020 najmä s trestným rozkazom č.k. 12T 49/2020 -506 zo dňa 21.7.2020 v spojení s opravným uznesením č.k. 12T/49/2020 – 507 zo dňa 23.07.2020, právoplatným a vykonateľným dňa 19.08.2020 a zistil nasledovný skutkový stav:

11. Trestným rozkazom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 12T/49/2020 – 506 zo dňa 21.07.2020 v spojení s opravným uznesením č.k. 12T/49/2020 – 507 zo dňa 23.07.2020, právoplatným a vykonateľným dňa 19.08.2020 bol žalovaný 1/ uznaný vinným, že dňa 15. októbra 2018 asi o 05.40 h v Považskej Bystrici, riadil osobné motorové vozidlo značky Škoda Octavia Combi, evidenčného čísla B. J., po miestnej komunikácii ulice Okružnej, smerom od kostola k železničnej stanici, kde v rovnom úseku cesty, jazdiac v pravom jazdnom pruhu dvojprúdovej cesty, v dôsledku vedenia vozidla v čase, keď jeho schopnosť viesť vozidlo bola znížená únavou, počas jazdy zaspal, jazdiac rýchlosťou 56 km/h + 10% prešiel s vozidlom na krajinu po pravej strane cesty v smere jeho jazdy, kde pravým predným kolesom zachytil obrubník cesty a následne bez predchádzajúceho brzdenia narazil prednou časťou vozidla do zadnej časti bicykla zn. ENGINE, cyklistky K. I., jazdiacej pri pravom okraji vozovky v smere jazdy vozidla, a vzápätí po prejdení asi 18 metrov narazil prednou časťou vozidla ešte do zadnej časti bicykla zn. SYSTEM, cyklistu L. D., jazdiaceho rovnako pri pravom okraji vozovky v smere jazdy vozidla, pričom cyklistka K. I. pri dopravnej nehode utrpela zlyhanie centrálnych, riadiacich, regulačných a integrujúcich funkcií mozgu pri zlomenine skeletu lebky so zmliaždením mozgu a krvácaním pod obaly mozgu, ktoré utrpela spolu s ďalšími poraneniami hrudníka a končatín, pričom na následky týchto zranení dňa 01.11.2018 o 19.50 h v NsP Považská Bystrica zomrela, a cyklista L. D. pri dopravnej nehode utrpel zlomeninu klenby lebečnej, krvácanie nad a pod tvrdú blanu mozgu, otras mozgu I. stupňa, teda poškodenie dôležitého orgánu, početné odreniny v záhlaví, pomliaždenie driekovej oblasti, pomliaždenie oblasti lakťa, odreniny lýtok a oblasti vonkajšieho členka, čo si vyžiadalo lekárske ošetrenie a práceneschopnosť s obmedzením v obvyklom spôsobe života od 15.10.2018 v trvaní najviac 41 dní, spočívajúcom v hospitalizácii, v bolestivosti zranení, v dodržiavaní kľudového režimu a v obmedzení pohyblivosti. Žalovaný 1/ porušil ustanovenia § 4 ods. 2 písm. f/ Zák. č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke, v znení neskorších zmien a doplnkov, t e d a inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, inému z nedbanlivosti spôsobil ťažkú ujmu na zdraví a taký čin spáchal závažnejším spôsobom konania - porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtienia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák., prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák.

12. Zo znaleckého posudku znalcov MUDr. Františka Štullera, PhD. a MUDr. Martina Janíka, PhD. č. 130/2018 zo dňa 07.12.2018, ktorý je súčasťou trestného spisu sp.zn. 12T/49/2020 súd zistil, že príčinou smrti K. I. bolo zlyhanie centrálnych, riadiacich, regulačných a integrujúcich funkcií mozgu pri zlomenine skeletu lebky so zmliaždením mozgu a krvácaním pod obaly mozgu, ktoré poranenia hlavy spolu s ďalšími poraneniami hrudníka a končatín utrpela ako bicyklistka pri zrážke s osobným motorovým vozidlom dňa 15.10.2018. Smrť menovanej je v priamej príčinnej a časovej súvislosti s poraneniami, ktoré poranenia utrpela ako bicyklistka pri dopravnej nehode dňa 15.10.2018 pri zrážke s osobným motorovým vozidlom.

13. Zo znaleckého posudku Doc. MUDr. Vladimíra Donátha, PhD. č. 06/2019 zo dňa 17.12.2019, ktorý je súčasťou trestného spisu sp.zn. 12T/49/2020 súd zistil, že u žalovaného 1/ v posudzovanom prípade došlo k mikropsánu.

14. Zo znaleckého posudku P. K. I., č. 76/2018 zo dňa 29.10.2018, ktorý je súčasťou trestného spisu sp.zn. 12T/49/2020 súd zistil, že technickou príčinou dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča Škoda Octavia Lukáša Blažeka (žalovaný 1/ - pozn. súdu), ktorá bola tým prvkom nehodového deja, ktorý vyvolal kolíznú situáciu a ktorý vodičovi znemožnil zabrániť dopravnej nehode.

15. Matka žalobkyne neb. K. I. pracovala v spoločnosti FUSO Industries Slovakia s.r.o., Robotnícka 2181/117, Považská Bystrica na základe Dohody o pracovnej činnosti od 02.01.2018 do 01.11.2018.

16. Listom zo dňa 02.10.2020 žalobkyňa vyzvala žalovaného 1/ na zaplatenie zvyšnej časti škody vo výške 18.500,00 eur. Predmetný list bol žalovanému 1/ doručený dňa 07.10.2020.

17. Listom zo dňa 22.06.2020 adresovaným Okresnému riaditeľstvu PZ v Považskej bystrici, odbor kriminálnej polície, žalobkyňa podala návrh na uloženie povinnosti nahradiť škodu pozostávajúcu o.i. aj z nemajetkovej ujmy vo výške 18.000,00 eur, a to žalovaným 1/.

18. Listom zo dňa 23.09.2020 žalobkyňa vyzvala žalovaného 1/ na náhradu škody vo výške 3.641,63 eur priznanú trestným rozkazom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 12T/49/2020 – 506 zo dňa 21.07.2020 v spojení s opravným uznesením č.k. 12T/49/2020 – 507 zo dňa 23.07.2020, právoplatným a vykonateľným dňa 19.08.2020.

19. Žalobkyňa prostredníctvom emailu dňa 06.10.2020 doručila žalovanej 3/ predžalobnú výzvu na zaplatenie.

20. Listom zo dňa 21.12.2020 žalobkyňa vyzvala žalovaného 2/ na zaplatenie sumy 18.400,00 eur. Predmetný list bol žalovanému 2/ doručený dňa 28.12.2020.

21. Z návrhu poisťnej zmluvy č. 74009249 zo dňa 07.12.2017 vyplýva, že žalovaný 3/ bol podľa zák. č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v čase dopravnej nehody poisťovateľom motorového vozidla značky Škoda Octavia Combi, evidenčného čísla B. J., ktorého vlastníkom je žalovaný 2/.

22. Podľa ustanovenia § 11 Občianskeho zákonníka (ďalej OZ), fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

23. Podľa ustanovenia § 13 ods. 1 OZ, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadostučinenie.

24. Podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadostučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

25. Podľa ustanovenia § 13 ods. 3 OZ, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

26. Podľa § 420 ods.1, 2, 3 OZ, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti. (2) Škoda je spôsobená právnickou osobou alebo fyzickou osobou, keď bola spôsobená pri ich činnosti tými, ktorých na túto činnosť použili. Tieto osoby samy za škodu takto spôsobenú podľa tohto zákona nezodpovedajú; ich zodpovednosť podľa pracovnoprávných predpisov nie je tým dotknutá.(3) zodpovednosti sa zbaví ten, kto preukáže, že škodu nezavinil.

27. Podľa § 427 ods. 1 OZ, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla.

28. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej len PZP) zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla poistenie zodpovednosti sa

vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poisťnej zmluve.

29. Podľa § 4 ods. 2 písm. a) zákona o PZP poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení.

30. Podľa 15 ods. 1 zákona o PZP náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

31. Na základe vykonaného dokazovania súd dospel k záveru, že žaloba je čiastočne dôvodná. V konaní bolo nesporné, že matka žalobkyne p. K. I. v dôsledku dopravnej nehody, ktorú zaviniť žalovaný 1/ utrpela zlyhanie centrálnych, riadiacich, regulačných a integrujúcich funkcií mozgu pri zlomenine skeletu lebky so zmliaždením mozgu a krvácaním pod obaly mozgu, ktoré utrpela spolu s ďalšími poraneniami hrudníka a končatín, pričom na následky týchto zranení dňa XX.XX.XXXX zomrela, za čo bol žalovaný 1/ Trestným rozkazom Okresného súdu Považská Bystrica č.k. 12T/49/2020 – 506 zo dňa 21.07.2020 v spojení s opravným uznesením č.k. 12T/49/2020 – 507 zo dňa 23.07.2020, právoplatným a vykonateľným dňa 19.08.2020 uznaný vinným z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák., prečin ublíženia na zdraví podľa § 157 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. s poukázaním na ustanovenie § 138 písm. h/ Tr. zák. Tým je daná zodpovednosť žalovaného 1/ za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti žalobkyne v zmysle § 11 a nasl. OZ.

32. Žalovaný 2/ ako prevádzkovateľ vozidla, ktorým bola nehoda spôsobená zodpovedá podľa § 427 ods. 1,2 OZ v zmysle ktorého, fyzické a právnické osoby vykonávajúce dopravu zodpovedajú za škodu vyvolanú osobitnou povahou tejto prevádzky. Rovnako zodpovedá aj iný prevádzateľ motorového vozidla, motorového plavidla, ako aj prevádzateľ lietadla. Občiansky zákonník nevymedzuje pojem prevádzkovateľ dopravného prostriedku; je to pojem širší ako pojem vlastní (hoci spravidla bude s pojmom vlastní totožný), pretože okrem vlastníka zahŕňa aj inú osobu, ktorá je na základe iného než vlastníckeho práva oprávnená na trvalú prevádzku motorového vozidla (napr. štátny orgán, ktorý má právo hospodárenia s motorovým vozidlom). Prevádzkovateľ, ktorý požičal inému motorové vozidlo alebo iný dopravný prostriedok, ostáva prevádzkovateľom motorového vozidla, a tým aj zodpovedným za škodu vyvolanú osobitnou povahou prevádzky. Vzhľadom na to, že z vykonaného dokazovania vyplýva, že žalovaný 2/ bol v čase dopravnej nehody vlastníkom predmetného vozidla, každopádne bol osobou, na rozdiel od žalovaného 1/, oprávnenou na trvalú prevádzku motorového vozidla je potom prevádzkovateľom daného motorového vozidla v zmysle § 427 Občianskeho zákonníka. Týmto prevádzkovateľom ostáva, aj keď vozidlo požičal inému, t.j. žalovanému 1/. Zodpovednosť podľa § 427 OZ spočíva na princípe objektívnej zodpovednosti, takže na jej vznik sa nevyžaduje zavinené konanie. Vychádzajúc zo záverov dokazovania a právneho názoru, podľa ktorého za nemajetkovú ujmu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla zodpovedá aj jeho prevádzkovateľ, hoci nebol fyzickým pôvodcom zásahu, súd uzaviera, že v spore je popri žalovanom 1/ vecne pasívne legitimovaný aj žalovaný 2/.

33. V danom prípade žalobkyňa podala žalobu nielen voči pôvodcovi neoprávneného zásahu, teda vinníkovi dopravnej nehody a tiež voči prevádzkovateľovi motorového vozidla, ktorým bola nehoda a neoprávnený zásah spôsobené, ale aj voči poisťovni, s ktorou mal tento prevádzkovateľ uzavretú zmluvu, predmetom ktorej bolo povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorým bola spôsobená daná dopravná nehoda. Zákon č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla v § 15 ods. 1 zakotvuje tzv. priamy nárok poškodeného, keď umožňuje poškodenému uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi s tým, že poškodený je tento nárok povinný preukázať. V § 4 ods. 2 písm. a) vyššie uvedený zákon uvádza, že poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené a preukázané nároky na náhradu škody na zdraví a nákladov pri usmrtení. Vychádzajúc z vyššie uvedeného náhrada nemajetkovej ujmy v zmysle ust. § 11 a nasl. Občianskeho zákonníka za zásah do práva na súkromný a rodinný život, spôsobený usmrtením blízkej osoby pri dopravnej nehode, má byť krytá z povinného poistenia zodpovednosti za

škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla, ktorú upravuje zákon č. 381/2001 Z.z. Z uvedených dôvodov mal súd za to, že žalovaný 3/ je tiež pasívne vecne legitimovaný v tomto konaní.

34. Po kladnom vyriešení otázky pasívnej vecnej legitimácie vo vzťahu ku všetkým žalovaným sa súd zaoberal stanovením výšky primeraného peňažného zadosťučinenia. Z citovaného ustanovenia § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka vyplýva, že zák. určeniu výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch súdom nestavuje zákon žiadne medze. Pre určenie tejto výšky náhrady nemajetkovej ujmy však § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka zakotvuje taxatívne dve kritériá. Prvým je závažnosť vzniknutej nemajetkovej ujmy (čím závažnejšia je čo do svojej intenzity aj svojho trvania, tým vyššia by mala byť aj suma peňažného zadosťučinenia) a ďalej okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu do osobnosti fyzickej osoby došlo, pričom vždy musia byť zisťované okolnosti nielen na strane pôvodcu zásahu, ale aj na strane postihnutej osoby, konkrétne napríklad aký je podiel samotnej postihnutej osoby na priebehu činnosti pôvodcu vyúsťujúcej do neoprávneného zásahu. Určenie konkrétnej výšky peňažného zadosťučinenia je teda vecou voľnej úvahy súdu, pričom však súd musí vychádzať z čo najúplnejšieho skutkového stavu a opierať sa o preskúmateľné konkrétne hľadiská. Maximálna suma peňažného zadosťučinenia, ktorú môže súd priznať, je ohraničená výškou žalobkyňou požadovaného peňažného zadosťučinenia, ktorá musí byť zrejmá zo žalobného návrhu.

35. Súd závažnosť vzniknutej ujmy žalobkyne mal preukázanú predovšetkým s prihliadnutím na ich príbuzenský vzťah, pričom u nich bola prítomnosť najintenzívnejšej interpersonálnej väzby na výsostne emocionálnom základe nespochybniteľná. Vykonaným dokazovaním bola preukázaná najmä citová ujma žalobkyne, pre ktorú bola smrť matky spôsobená dopravnou nehodou traumatizujúcim zážitkom, ktorý sa prejavil v jej psychike vo forme smútku zo straty blízkej osoby, ktorý smútok u nej neustále pretrváva a prežívanie takejto situácie na ňu nepriaznivo vplyva. Žalobkyňa s nebohou tvorili plne fungujúcu širšiu rodinu s dobre vyvinutými sociálnymi a citovými väzbami. Žalobkyňa so svojou matkou trávili spoločné dovolenky, sviatky. Žalobkyňa má tri deti, o ktoré sa neb. K. I. starala napr. počas prázdnin. Odo dňa jej smrti stratila žalobkyňa možnosť viesť s ňou súkromný život, tešiť sa z jej blízkosti a túto stratu doposiaľ prekonáva iba s ťažkosťami. Smrťou nebohej stratila možnosť ďalšieho udržiavania vzťahov s ňou a ide pritom o stav trvalý a nenapraviteľný. Žalobkyňa mala som svojou matkou intenzívny a mimoriadne dobrý vzťah, matka jej bola oporou a vzájomne si pomáhali v rôznych životných situáciách. Ich vzájomné puto bolo o to intenzívnejšie, keďže sa rozpadlo manželstvo žalobkyne a zostala na výchovu troch detí prakticky sama a matka jej bola silnou oporou, osobou, ktorá jej bola vždy ochotná pomôcť, podporiť ju, zdieľať s ňou spoločné chvíle, dovolenky a pod.. Vzniknutá trauma je neodstrániteľná a smrťou nebohej došlo k nenávratnej deštrukcii medziľudských vzťahov a tým k intenzívnemu zásahu do osobnostných práv žalobkyne, konkrétne práva na súkromie a rodinný život. Žalobkyňa, dcéra nebohej, stratila matku. Aj keď žalobkyňa má vlastnú rodinu, nie je možné upierať jej prežívanie radosti a pozitívnych pocitov pri stretnutiach s matkou. Výška náhrady nemôže nikdy absolútne súvisieť s vekom nebohej (neb. mala 67 rokov – pozn. súdu) a byť takto negatívne odstupňovaná s premisou, že čím nižší vek obete, tým vyššia miera ujmy a väčšie prežívanie smútku. Každá strata blízkej osoby je zničujúcou traumou, zvlášť ak nasleduje rýchlo po dopravnej nehode, kedy pozostalý stráca možnosť s blízkym sa adekvátne rozlúčiť a pripraviť sa na jeho odchod.

36. Stanoviť všeobecne aplikovateľné kritéria na určenie výšky peňažnej náhrady v prípade smrti blízkej osoby ako následku protiprávneho konania škodcu nie je objektívne možné, keďže ľudský život nie je obchodovateľný tovar a jeho hodnota je v peniazoch nevyčísliteľná, možno tak iba zmierniť ťažkú citovú ujmu za neoprávnený zásah do práva na ochranu poškodeného a pozostalých blízkych osôb formou právnych prostriedkov upravených v Občianskom zákonníku. Je nutné vcítiť sa do prežívania pozostalých blízkych osôb a zvážiť, akú ujmu predstavuje pre nich strata matky, a to v dôsledku protiprávneho konania inej osoby. Pokiaľ žalovaní namietali, že žalobkyňa nebola s matkou v každodennom osobnom kontakte súd uvádza, že uvedenú skutočnosť nemožno vyhodnotiť tak, že strata, ktorá postihla žalobkyňu je menej závažná, či menej bolestná. Z výsluchu žalobkyne na pojednávaní bolo zrejmé, že táto sa doposiaľ so stratou matky nevyrovnala a aj s odstupom času, sa jej o týchto skutočnostiach veľmi ťažko rozpráva.

37. Zároveň je však nutné skúmať aj okolnosti na strane žalovaného 1/ - miera jeho zavinenia a spoluzavinenia na usmrtení osoby, postoj žalovaného, majetkové pomery na strane žalovaného. Súd mal z vykonaného dokazovania za preukázané, že dopravnú nehodu následkom ktorej zomrela matka žalobkyne spôsobil výlučne žalovaný 1/, ako vyplýva z obsahu trestného spisu sp. zn. 12T/49/2020. Súd vzal do úvahy, že žalovaný 1/ sa osobne ospravedlnil žalobkyňu, situácia ho mrzí, tiež nemohol

opomenúť skutočnosť, že za určitú satisfakciu (hoci jej význam možno za daných okolností označiť ako marginálny) možno považovať už samotné rozhodnutie súdu v trestnom konaní, ktorým súd právoplatne odsúdil žalovaného 1/ žalovaného za spáchanie daného skutku. Zároveň majetkové pomery žalovaného 1/ je potrebné zohľadniť nie z pohľadu stanovenia výšky priznanej satisfakcie, ale z pohľadu možností reálneho uspokojenia priznaných nárokov žalovaným. V konaní neboli zistené žiadne skutočnosti, ktoré by bránili žalovanému uspokojiť nárok žalobkyne.

38. Súd pri určení výšky náhrady nemajetkovej ujmy zohľadnil všetky vyššie uvedené kritériá, t.j. prihliadol na závažnosť vznikutej nemajetkovej ujmy, ako aj na okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo a tieto zohľadnil pri určení výšky konečnej náhrady.

39. Podľa nálezu Ústavného súdu SR 288/2018 z 5.12.2017 pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy musia všeobecné súdy zároveň zohľadňovať svoju vlastnú rozhodovaciu činnosť, a teda v súlade s princípom rovnosti rozhodovať v porovnateľných veciach rovnako a v ich judikatúre by tak mal existovať vzťah priamej úmernosti medzi závažnosťou ujmy a výškou priznanej náhrady. Súd teda preskúmal rozhodnutia súdov SR v obdobných prípadoch a porovnal ich s daným prípadom. Nemajetková ujma porovnateľná s uplatnenou výškou nemajetkovej ujmy bola priznaná napr. Krajský súd v Trenčíne sp. zn. 27Co/61/2020 - 10.000,- v dôsledku úmrtia ich matky pre nebanlivostnej dopravnej nehode, rozhodnutie Okresného súdu Prievidza sp.zn. 4C/1/2017 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu v Trenčíne sp.zn. 5Co/107/2019 – smrť matky pri dopr. nehode – dcéram neb. priznaných po 12.000,00 eur, Krajský súd v Trenčíne sp.zn. 27Co 61/2020 – 10.000 Eur – úmrtie matky pri nebanlivostnej dopravnej nehode. Pokiaľ žalovaná 3/ poukazovala na obdobné rozhodnutia súdov, kde boli priznávané náhrady nemajetkovej ujmy v rozsahu 7.500,- - 8.000,- Eur, súd uvádza, že sa jedná o staršie rozhodnutia z roku 2015/2016, ktoré z dôvodu plynutia času (inflácie a pod.) sú nepoužiteľné pre toto konanie. Pokiaľ žalovaný 1/ poukazoval na rozhodnutie Okresného súdu Žilina sp.zn. 14C 55/2018 zo dňa 10.10.2019 v spojení s rozsudkom Krajského súdu Žilina č.k. 5Co 16/2020 zo dňa 30.6.2020, ktorým bolo za nebanlivostné usmrtenie matky dcéram priznané finančné zadostučinenie 3.000,- Eur - 5.000,- Eur, súd uvádza, že predmetné prípady nemožno porovnávať len mechanicky, ale treba vychádzať z okolností každého jedného konkrétneho prípadu. V citovanom prípade súd vychádzal pri určovaní výšky nemajetkovej ujmy zo skutočnosti, že žalobkyne neboli odkázané na matku, pričom prihliadol na vek matky a dcér. V danom prípade súd zohľadnil okrem iného (vyššie už uvedeného) aj intenzívny vzťah matky a dcéry a silné puto pretrvávajúce napriek skutočnosti, že žalobkyňa už mala založenú vlastnú rodinu. Vzhľadom k uvedenému súd považoval za primerané priznať náhradu nemajetkovej ujmy žalobkyni vo výške 13.000,00 eur. Vo zvyšnej časti súd žalobu ako neopodstatnenú zamietol.

40. Žalovaného 1/ a žalovaného 2/ súd zaviazal na plnenie spoločne a nerozdielne v zmysle § 438 OZ v spojení s § 511 ods.1 OZ. Žalovaní 1/, 2/ (vodič a prevádzkovateľ) a žalovaný 3/ (poisťovňa) majú postavenie samostatných procesných spoločníkov (§ 76 CSP). Žalobkyňa voči žalovaným síce uplatnila nárok na jedno a to isté plnenie, avšak voči každému zo žalovaných 1/,2/,3/ z iného právneho dôvodu: voči žalovaným 1/ a 2/ z titulu náhrady škody (ujmy) spôsobenej zásahom do osobnostných práv (pričom vo vzťahu k žalovanému 1/ ako vodičovi vozidla z dôvodu jeho všeobecnej zodpovednosti podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka a vo vzťahu k žalovanému 2/ ako prevádzkovateľovi vozidla z dôvodu osobitnej zodpovednosti podľa § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka), kým voči žalovanému 3/ ako poisťiteľovi uplatnila priamy nárok podľa § 15 ods. 1 zákona o PZP. Vzťah medzi škodcom (resp. osobou spoluzodpovednou ako prevádzkovateľ vozidla) a poisťiteľom nemá znaky solidarity, takáto možnosť zo zákona nevyplýva, v zmysle § 438 ods. 1 Občianskeho zákonníka vzniká solidarita len vo vzťahu medzi viacerými škodcami ako spoludlžníkmi, pričom solidarita nebola v tejto veci založená ani súdnym rozhodnutím (§ 511 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Procesné spoločenstvo medzi žalovanými tak nevyplývalo z ustanovení hmotného práva, ale vzniklo výlučne z vôle žalobkyne, ktorá sa jednou žalobou domáhala svojho nároku voči všetkým trom žalovaným súčasne (hoci mohla žalovať len žalovaného 1/ alebo len žalovaného 2/, alebo len žalovaného 3/, pričom prípadné zamietnutie žaloby voči žalovanému 3/ napríklad z dôvodu neexistencie poisťnej zmluvy by na povinnosť žalovaného 1/ a žalovaného 2/ nahradiť nemajetkovú ujmu nemalo žiaden vplyv). Preto súd zaviazal žalovaných 1/,2/,3/ zaplatiť žalobkyni sumu 13.000,00 eur do 3 dní od právoplatnosti rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných v rozsahu tohto plnenia zaniká povinnosť ostatných žalovaných (viď napr. rozsudok KS v Trenčíne sp.zn. 19Co/219/2017 z 24.05.2018).

41. Zároveň súd žalobu zamietol aj čo do uplatnených úrokov z omeškania nakoľko povinnosť zaplatiť nemajetkovú ujmu vzniká až na základe rozhodnutia súdu a až uplynutím doby na splnenie sa dostáva dlžník do omeškania (viď rozsudok NS SR 6 Cdo 185/2011).

42. Súd nevykonával dôkaz oboznámením sa s vyčíslením škody, ktorá bola doteraz krytá z poistnej zmluvy, ktorý navrhla žalobkyňa predložiť žalovanou 3/, keďže vykonanie takéhoto dôkazu nesúvisí s predmetom konania a je irelevantný pre posúdenie výšky priznanej nemajetkovej ujmy-

43. O nároku na náhradu trov konania žalobkyne súd rozhodol v zmysle § 255 ods. 1 CSP. Žalobkyňa mala úspech čo do merita veci, teda v otázke zásahu do osobnostných práv, neúspech mala v časti nepriznanej nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorej výška priznania však závisela od úvahy súdu, a preto súd žalobkyňu priznal proti žalovaným 1/,2/,3/ právo na náhradu trov konania v rozsahu 100 % (viď nález ÚS ČR z 22.6.2000, sp. zn. III.ÚS 170/99). V zmysle § 262 ods. 2 CSP, a to tak, že žalovaní 1/,2/ sú povinní zaplatiť trovy konania spoločne a nerozdielne a vo vzťahu žalovaných 1/,2/, 3/ tak, že plnením jedného zo žalovaných zaniká povinnosť ostatných v rozsahu jeho plnenia. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia rozsudku, ktoré možno podať na Okresnom súde Považská Bystrica v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 363 CSP v podanom odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, uvedenie spisovej značky, čo sa ním sleduje a podpis, §127 ods. 1,2 CSP) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie nevykonával navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. a) až h) CSP).

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej (§ 365 ods. 2 CSP).

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 364 CSP).

Ak povinný neplní dobrovoľne to, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na výkon rozhodnutia podľa osobitného predpisu (Exekučný poriadok).